

Ken je rechten

Van plastic flessen naar schoollessen

Zwerfafval is een thema waaraan je in de klas vermoedelijk regelmatig aandacht besteedt. Het is een onderwerp dat dichtbij de belevingswereld van kinderen ligt en waar zij ook op een vrij simpele manier zelf concreet mee aan de slag kunnen. Op veel plekken op de wereld is het plasticprobleem nog een stuk groter dan hier, en zijn de gevolgen voor leeftijdsgenoten zo groot dat hun kinderrechten onder druk staan.

Voor deze lesbrief focust UNICEF op Ivoorkust, waar plastic afval slechts een van de bedreigingen is waar kinderen mee kampen. En waar UNICEF door het innovatieve programma Plastic Bricks helpt te zorgen dat de bewoners met een oplossing voor het plastic probleem ook andere maatschappelijke uitdagingen de baas te worden.

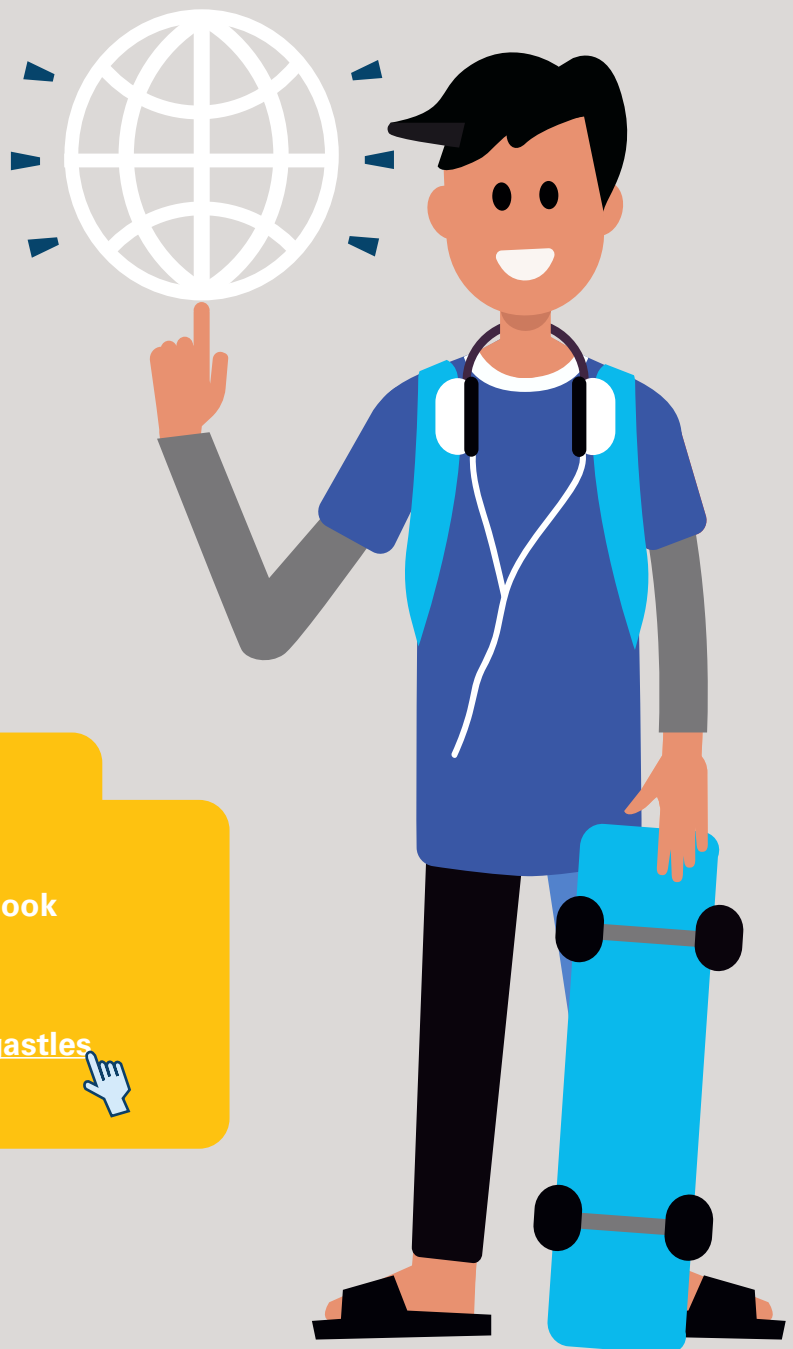
Leerlingen uit groep 7 en 8 van het basisonderwijs leren met dit materiaal hoe slimme oplossingen voor de ene uitdaging ook winst kunnen creëren voor andere uitdagingen. Ook leren ze zich vanuit de Nederlandse situatie verplaatsen in leeftijdsgenoten die in heel andere omstandigheden opgroeien. En ze ontdekken hoe zij daaraan vanuit Nederland een bijdrage kunnen leveren, onder meer door deel te nemen aan de UNICEF Loop 2020-2021.

Wat is UNICEF?

UNICEF is de kinderrechtenorganisatie van de Verenigde Naties. UNICEF staat voor United Nations International Children's Emergency Fund. UNICEF helpt regeringen van landen om kinderrechten na te leven. Bijvoorbeeld bij het maken van wetten die de rechten van kinderen beschermen, het opzetten van nieuwe scholen of het opzetten van voedselprogramma's.

UNICEF helpt ook kinderen zelf, door bijvoorbeeld te zorgen voor schoon water, goede voeding en onderwijs. UNICEF werkt vaak samen met andere organisaties om ervoor te zorgen dat kinderen krijgen waar ze recht op hebben. UNICEF helpt kinderen overal ter wereld. Zowel in arme als in rijke landen. Want overal zijn kinderen met wie het niet goed gaat en waar de kinderrechten nog beter kunnen worden nageleefd.

Wist je dat...

...vrijwilligers van UNICEF ook gastlessen verzorgen?

Kijk op [unicef.nl/in-de-klas/docent/gastlessen](https://www.unicef.nl/in-de-klas/docent/gastlessen)

Opdracht 1: Bouwen met plastic in Ivoorkust

Deze opdracht is een inleiding op het onderwerp. In het filmpje krijgen de kinderen informatie aangeboden over de levenssituatie van kinderen in Ivoorkust en over Plastic Bricks. Daarna maken zij een opdracht met enkele stellingen naar aanleiding van het filmpje.

Kijk de video en geef aan of de volgende stellingen juist of onjuist zijn.

1. In Ivoorkust bestaat een groot deel van de bevolking uit kinderen. Deze stelling is juist. Een groot deel van de bevolking van Ivoorkust bestaat uit kinderen. Op de totale bevolking van 25 miljoen mensen is ruim 50% jonger dan 18 jaar. Ter vergelijking, in Nederland is op een totale bevolking van 17 miljoen mensen ruim 20% jonger dan 18 jaar.

2. Meer dan 1,5 miljoen kinderen in Ivoorkust gaan niet naar school, vooral jongens.

Deze stelling is onjuist. Er gaan inderdaad meer dan 1,5 miljoen kinderen niet naar school, maar dit zijn vooral meisjes. Zij blijven vaak thuis om te helpen met het huishouden, klusjes en het verzorgen van jongere kinderen in het gezin.

3. Sommige scholen in Ivoorkust worden gebouwd van zwerfafval.

Deze stelling is juist. De scholen worden gebouwd met plastic bricks. Dat zijn bouwstenen die worden gemaakt van zwerfafval. Er is namelijk veel zwerfafval in Ivoorkust. Er wordt dagelijks zo'n 280 ton afval geproduceerd en maar 5% wordt gerecycled. UNICEF wil dat veranderen. Het doel is om jaarlijks 9.600 ton afval te recyclen en 500 klaslokalen te bouwen, bestemd voor meer dan 25.000 kinderen. De stenen zijn 100% plastic en kunnen goed tegen water, vuur en sterke wind. Ook zijn ze nog eens 40% goedkoper dan normale stenen en 20% lichter.

Artikel: _____

Gaat over: _____

Verbeterd door Plastic Bricks, want: _____

Opdracht 2: Plastic Bricks werkt aan kinderrechten!

Om concreet de koppeling te maken tussen Plastic Bricks en kinderrechten, kunnen de kinderen voor deze opdracht gebruik maken van de kinderrechtenposter. Het spreekt voor zich dat er meer dan vier kinderrechten zijn die een boost kunnen krijgen door Plastic Bricks. De kinderen maken individueel of in tweetallen een keuze. In het nagesprek worden verschillende keuzes besproken. Welke keuzes hebben de kinderen gemaakt? Waarom die? En welke verschillen zien ze?

Een aantal kinderrechten die in ieder geval een sterke link hebben met Plastic Bricks:

- Met Plastic Bricks kunnen kinderen naar school, en krijgen ze les in kleinere klassen. De artikelen rond het recht op (goed) onderwijs en daarmee het recht op toegang tot informatie:

Artikel 17 - Toegang tot informatie

Artikel 28 - Toegang tot onderwijs

Artikel 29 - Talent ontwikkelen op school

- Met het project wordt het afvalprobleem verminderd, en (dus) de gezondheid verbeterd. Artikelen die hierbij aansluiten zijn onder meer:

Artikel 24 - Gezondheid, water, eten en milieu

Artikel 31 - Spel en vrije tijd

- Plastic Bricks zorgt voor werkgelegenheid – en dus inkomen – voor moeders en jongeren. Dat heeft positieve invloed op bijvoorbeeld deze twee artikelen:

- En natuurlijk draagt Plastic Bricks bij aan:

Artikel 3 - Kinderen eerst

Artikel 6 - Leven en ontwikkelen

Wil je met de klas verder aan de slag met het thema kinderrechten, dan kunnen jullie ook de verdiepende les over kinderrechten doen. Meer informatie vind je helemaal onderaan deze handleiding.

Opdracht 3: Zwerfafval in Nederland

In de vorige opdracht hebben de kinderen ontdekt dat met Plastic Bricks wordt gewerkt aan het oplossen van veel verschillende problemen in Ivoorkust. In dit onderdeel maken we de link met Nederland, waar zwerfafval ook een belangrijk thema is. De kinderen gaan nu aan de slag met een ontwerpvraag waarin het thema dichtbij huis wordt gebracht, en waarin ze de link kunnen leggen met andere maatschappelijke uitdagingen.

Denk aan thema's als gezondheid (hoe blijven mensen fit?) armoede (hoe voorkomen we dat mensen te weinig geld hebben) of eenzaamheid. De leerlingen buigen zich dus over de vraag 'Welke manieren kun jij verzinnen om het zwerfafval probleem op te lossen?' Bij deze opdracht is het mogelijk om andere thema's aan te haken zoals: duurzaamheid, gezondheid, armoede of eenzaamheid. De leerlingen kunnen de opdracht individueel of in groepjes maken. Het is extra leuk als ze de oplossingen aan elkaar mogen presenteren.

Maak eventueel gebruik van de Hulpwijzer om het idee iets meer uit te werken. De Hulpwijzer is hiernaast te vinden en voor de kinderen te downloaden in de lesomgeving (schone versie).

Opdracht 4: Kom in actie!

Al bijna 50 jaar organiseert UNICEF de *UNICEF Loop*, waarmee kinderen geld kunnen inzamelen voor hun leeftijdsgenoten en ze zo van een grote afstand toch concreet kunnen helpen. Schooljaar 2020-2021 staat de loop in het teken van Plastic Bricks. Een mooie manier om bewegingsonderwijs een inhoudelijke verdieping te geven, of aan te haken op themaprojecten rondom gezondheid, milieu, kinderrechten, afval of duurzaamheid.

Hieronder vind je enkele tips om de leerlingen te motiveren en actief te betrekken bij de organisatie van de *UNICEF Loop*. De hulpwijzer van opdracht 3 kan nu ook weer van pas komen.

Op unicef.nl/unicefloop vind je informatie over het organiseren van een Unicef Loop, kun je materialen bestellen, ontdekken hoe de *UNICEF Loop "corona proof"* kan plaatsvinden en ontdekken of er UNICEF vrijwilligers beschikbaar zijn die je kunnen helpen in de organisatie.

Wie?	Bespreek wie aan deze actie deelnemen. Alleen de kinderen in de klas, of ook andere kinderen van de school of zelfs ouders?
Wat?	Bespreek welke sport(en) jullie willen gaan uitvoeren. De <i>Unicef Loop</i> is opgezet als sponsorloop, maar kan ook een andere sportieve uitdaging worden. Doet iedereen hetzelfde? Maken jullie groepjes rondom een sport? Organiseren jullie workshops voor de hele school of zelfs voor de ouders? Hoe worden jullie gesponsord?

Waarom?	Het moet voor de sponsors duidelijk zijn wat het doel van de actie is. Op (unicef.nl/unicefloop) zijn materialen beschikbaar voor de kinderen en hun sponsors.
Waar?	Bedenk waar jullie de actie uitvoeren. Op school? Buiten op verschillende plekken in de wijk? In een gymzaal?
Wanneer?	Prik een datum. Dit kan één dag op school zijn of een hele week waarin de kinderen zelf aan de slag gaan.
Details	Bespreek eventuele bijzonderheden. Denk hierbij aan het werven van sponsors online of offline; de aanwezigheid van sponsors bij de activiteit; kleding; eten en drinken; het inzamelen van geld en natuurlijk het vastleggen van de activiteit(en)!

Tip:

Bedenk met elkaar een goede slogan. Dit helpt om sponsors te werven én het stimuleert de deelnemers tijdens de activiteit.

Een goede slogan is:

- Kort
- Makkelijk te onthouden
- Rijmend
- Grappig
- Krachtig
- Positief

Lesmateriaal Kinderrechten

Voor leerlingen in groep 7 en 8 heeft UNICEF lesmateriaal beschikbaar gesteld over kinderrechten. Het pakket Ken je Rechten bestaat uit een werkboekje met informatie en opdrachten, en een handig naslagboekje met alle kinderrechten voor elke leerling, een digitale les met interactieve opdrachten en filmpjes, een praktisch handleiding voor de leerkracht en een mooie poster voor in de klas.

Dit pakket is gratis te bestellen op www.unicef.nl/kinderrechtenles. Je betaalt enkel de verzendkosten.

